

Tilläggsprotokoll till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna

Antagen i Paris den 20 mars 1952.

Artikel 1 - Skydd för egendom

Envar fysisk eller juridisk persons rätt till sin egendom skall lämnas okränkta. Ingen må berövas sin egendom annat än i det allmännas intresse och under de förutsättningar som angivas i lag och av folkrättens allmänna grundsatser.

Ovanstående bestämmelser inskränka likväl icke en stats rätt att genomföra sådan lagstiftning som staten finner erforderlig för att reglera nyttjandet av viss egendom i överensstämmelse med det allmännas intresse eller för att säkerställa betalning av skatter och andra pålagor eller av böter och viten.

Artikel 2 - Rätt till undervisning

Ingen må förvägras rätten till undervisning. Vid utövandet av den verksamhet staten kan påtaga sig i fråga om uppfostran och undervisning skall staten respektera föräldrarnas rätt att tillförsäkra sina barn en uppfostran och undervisning som står i överensstämmelse med föräldrarnas religiösa och filosofiska övertygelse.¹

Artikel 3 - Rätt till fria val

De höga fördragsslutande parterna förbinda sig att anordna fria och hemliga val med skäligen mellanrum samt under förhållanden som tillförsäkra folket rätten att fritt ge ut

¹ Sverige har anfört förbehåll mot artikel 2 i första tilläggsprotokollet till konventionen: "Alltså hava vi detta tilläggsprotokoll med alla dess artiklar, punkter och klausuler velat ratificera, gilla och antaga, dock - med hänsyn till bestämmelserna i förnyade stadgan den 17 mars 1933 för rikets allmänna läroverk och motsvarande föreskrifter för andra undervisningsanstalter med förbehåll mot protokollets artikel 2 av innebörd, att Sverige icke kan medgiva föräldrar rätt att under hänvisning till sin filosofiska övertygelse för sina barn erhålla befrielse från skyldigheten att delta i delar av de allmänna skolornas undervisning, samt att befrielse från skyldigheten att delta i samma skolors kristendomsundervisning endast kan medgivas för barn med annan trosbekännelse än svenska kyrkans, för vilka tillfredsställande religionsundervisning är anordnad ?».

tryck åt sin mening beträffande sammansättningen av den lagstiftande församlingen.

Artikel 4 - Territoriell tillämpning

Varje hög fördragsslutande part må vid undertecknandet eller ratificerandet av detta protokoll eller när som helst senare tillstålla Europarådets generalsekreterare en förklaring angående i vilken utsträckning den höga fördragsslutande parten förbinder sig att tillämpa bestämmelserna i protokollet på territorier, som angivas i förklaringen och för vilkas internationella förbindelser den höga fördragsslutande parten svarar.

Hög fördragsslutande part, som avgivit förklaring jämligt nästföregående stycke, må när som helst avgiva nya förklaringar, som ändra innehållet i tidigare avgiven förklaring eller bringa tillämpningen av bestämmelserna i protokollet att upphöra beträffande visst territorium.

I enlighet med denna artikel avgiven förklaring skall anses tillkommen i överensstämmelse med artikel 63 mom. I i konventionen.

Artikel 5 - Förhållande till konventionen

I förhållandet mellan de höga fördragsslutande parterna skola artiklarna 1, 2, 3 och 4 i detta protokoll anses såsom tillägg till konventionen, och skola alla bestämmelser i konventionen tillämpas i enlighet härmed.

Artikel 6 - Undertecknande och ratifikation

Detta protokoll är öppet för undertecknande av de medlemmar av Europarådet som undertecknat konventionen; det skall ratificeras samtidigt med eller efter ratificerandet av konventionen. Protokollet skall träda i kraft, då tio ratifikationsinstrument deponerats. För signatärmakt, som ratificerar sedermera, skall protokollet träda i kraft den dag då ratifikationsinstrumentet deponeras.

Ratifikationsinstrumenten skola deponeras hos Europarådets generalsekreterare, som har att underrätta alla medlemmar om namn

nen på dem som ratificerat.

Protokoll nr 2 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende behörighet för den europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna att avgiva rådgivande yttranden

Antagen i Strasbourg den 6 maj 1963.

Artikel 1

1. På begäran av ministerkommittén må domstolen avgiva rådgivande yttranden rörande rättsliga spörsmål avseende tolkningen av konventionen och protokollet till densamma.
2. Dessa yttranden må ej avse spörsmål rörande innehållet i eller omfattningen av de rättigheter och friheter, vilka bestämmas i avdelning 1 i konventionen och i protokollet till densamma, ej heller de övriga spörsmål till vilka kommissionen, domstolen eller ministerkommittén må hava att taga ställning till följd av förfarande som förutses i konventionen.
3. Ministerkommitténs beslut att begära yttrande av domstolen fattas med en majoritet av två tredjedelar av de ledamöter som äro berättigade att taga säte i kommittén.

Artikel 2

Domstolen prövar om framställning från ministerkommittén om rådgivande yttrande faller inom domstolens rådgivande behörighet, sådan denna bestämts i artikel 1 i detta protokoll.

Artikel 3

1. Domstols handläggning av framställning om rådgivande yttrande sker vid sammanträde i plenum.
2. I domstolens yttrande skola skälen angivas.
3. Om yttrande i sin helhet eller till del ej ger uttryck åt domarnas enhälliga upp-

fattning, äger varje ledamot angiva sin skiljaktiga mening.

4. Rådgivande yttrande skall överlämnas till ministerkommittén.

Artikel 4

Genom utvidgning av de befogenheter som artikel 55 i konventionen tillerkänner den äger domstolen upprätta sin egen arbetsordning och bestämma förfarandet om den så finner påkallat för detta protokolls syftemål.

Artikel 5

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet vilka undertecknat konventionen; de kunna tillträda detsamma genom
 - a) undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande eller
 - b) undertecknande med förbehåll för ratifikation eller godkännande, åtföljt av ratifikation eller godkännande. Ratifikations- och godkännandeinstrumenten skola deponeras hos Europarådets generalsekreterare.
2. Detta protokoll träder i kraft när samtliga konventionsstater tillträtt detsamma enligt bestämmelserna i mom. 1 i denna artikel.
 1. Från och med detta protokolls ikraftträdande skola artiklarna 1-4 anses utgöra en integrerande del av konventionen.
 2. Europarådets generalsekreterare skall underrätta rådets medlemsstater om
 - a) varje undertecknande utan förbehåll för ratifikation eller godkännande;
 - b) varje undertecknande med förbehåll för ratifikation eller godkännande;
 - c) deposition av varje ratifikations- eller godkännandeinstrument;
 - d) dagen för detta protokolls ikraftträdande enligt mom. 2 i denna artikel.

Protokoll nr 4 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende erkännande av vissa andra rättigheter och friheter än dem

som redan inskrivits i konventionen och dess första tilläggsprotokoll

Antaget i Strasbourg den 16 september 1963.

Artikel 1 - Förbud mot frihetsberövande på grund av skuldförbindelse

Ingen må berövas sin frihet enbart på grund av oförmåga att fullgöra avtalad förpliktelse.

Artikel 2 - Rätt att fritt röra sig

1. Den som lagligen befinner sig på en stats område äger rätt att där fritt röra sig och att fritt välja bosättningsort.
2. Envar äger frihet att lämna vilket som helst land, inbegripet sitt eget.
3. Utövandet av dessa rättigheter får icke underkastas andra inskränkningar än sådana som äro angivna i lag och i ett demokratiskt samhälle nödvändiga med hänsyn till statens säkerhet och den allmänna säkerheten, för upprätthållande av den allmänna ordningen och förhindrande av brott, för skyddande av hälsa eller moral eller av annans fri- och rättigheter.
4. De rättigheter som angivas i mom. 1 må inom bestämda områden tillika bli föremål för inskränkningar, angivna i lag, vilka äro berättigade av hänsyn till det allmännas intresse i ett demokratiskt samhälle.

Artikel 3 - Förbud mot utvisning av medborgare

1. Ingen må tvingas att lämna den stat vari han är medborgare, vare sig genom individuella eller kollektiva åtgärder.
2. Ingen må förvägras rätten att inresa i den stat vari han är medborgare.

Artikel 4 - Förbud mot kollektiv utvisning av utlänningar

Kollektiv utvisning av utlänningar är förbjuden.

Artikel 5 - Territoriell tillämpning

1. Varje hög fördragsslutande part må vid tidpunkten för protokollets undertecknande eller ratifikation eller när som helst därefter till Europarådets general-

sekreterare överlämna förklaring, angivande i vilken utsträckning den förbinder sig att tillämpa bestämmelserna i protokollet inom sådana områden, som angivas i nämnda förklaring och för vilkas internationella förbindelser parten svarar.

2. Varje hög fördragsslutande part som avgivit förklaring enligt föregående punkt må från tid till annan avgiva ny förklaring, innebärande ändring av tidigare förklaring eller upphävande av tillämpningen av bestämmelserna i detta protokoll inom visst område.
3. Förklaring som avgivits enligt denna artikel skall anses ha gjorts i enlighet med artikel 63 mom. 1 i konventionen.
4. Stats område, varpå detta protokoll är tillämpligt till följd av att staten ratificerat eller godkänt protokollet, liksom varje område, varpå protokollet är tillämpligt på grund av en av samma stat undertecknad förklaring i enlighet med denna artikel, skola anses såsom skilda områden i vad avser de hänvisningar till stats område, som göras i artiklarna 2 och 3.

Artikel 6 - Förhållande till konventionen

1. I förhållandet mellan de höga fördragsslutande parterna skola artiklarna 1-5 i detta protokoll anses som tilläggsartiklar till konventionen och konventionens samtliga bestämmelser skola följaktligen vinna tillämpning.
2. Rätten för enskild att besvära sig, som erkänts genom förklaring, avgiven enligt artikel 25 i konventionen, eller förklaring om godtagande av domstolens tvingande jurisdiktion, avgiven enligt artikel 46 i konventionen, får vad avser detta protokoll emellertid göras gällande blott i den utsträckning ifrågavarande höga fördragsslutande part förklarat sig erkänna denna rätt eller godtaga denna jurisdiktion beträffande artiklarna 1-4 i detta protokoll eller någon av dessa.

Artikel 7 - Undertecknande och ratifikation

1. Detta protokoll står öppet för undertecknande av de medlemmar av Europarådet som undertecknat konventionen

och skall ratificeras samtidigt med eller efter ratifikation av konventionen. Protokollet träder i kraft då fem ratifikationsinstrument deponerats. För signatärmakt, som därefter ratificerar det samma, skall protokollet träda i kraft den dag, då ratifikationsinstrumentet deponeras.

2. Ratifikationsinstrumenten skola deponeras hos Europarådets generalsekreterare, som har att underrätta alla medlemmar om namnen på dem som ratificerat.

Protokoll nr 6 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, avseende avskaffande av dödsstraffet

Antaget i Strasbourg den 28 april 1983.

Europarådets medlemsstater, som undertecknat detta protokoll till den i Rom den 4 november 1950 undertecknade konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (nedan kallad »konventionen»),

som beaktar att den utveckling som skett i flera av Europarådets medlemsstater kännetecknas av en allmän tendens till avskaffande av dödsstraffet;

har kommit överens om följande:

Artikel 1 - Avskaffande av dödsstraffet

Dödsstraffet skall vara avskaffat. Ingen får ådömas ett sådant straff eller avrättas.

Artikel 2 - Dödsstraff under krigstid

En stat kan i sin lag föreskriva dödsstraff för handlingar som begåtts under krigstid eller under överhängande krigshot. Ett sådant straff skall tillämpas endast i de fall som anges i lagen och i enlighet med dess bestämmelser. Staten skall underrätta Europarådets generalsekreterare om de ifrågakvarande bestämmelserna i lagen.

Artikel 3 - Förbud mot avvikelser

Ingen avvikelse enligt artikel 15 i konventio-

nen får ske från bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 4 - Förbud mot förbehåll

Inget förbehåll enligt artikel 64 i konventionen får göras beträffande bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 5 - Territoriell tillämpning

1. En stat kan vid tidpunkten för undertecknandet eller när den deponerar sitt ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument ange på vilket territorium eller vilka territorier detta protokoll skall vara tillämpligt.
2. En stat kan vid en senare tidpunkt, genom förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av detta protokoll till ett annat territorium som anges i förklaringen. Med avseende på ett sådant territorium träder protokollet i kraft den första dagen i den månad som följer efter den dag då generalsekreteraren mottog förklaringen.
3. En förklaring som avgetts i enlighet med de båda föregående punkterna kan, med avseende på ett territorium som har angetts i förklaringen, återtas genom en underrättelse ställd till generalsekreteraren. Återtagandet träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter den dag då generalsekreteraren mottog underrättelsen.

Artikel 6 - Förhållande till konventionen

I förhållandet mellan de stater som är parter skall artiklarna 1-5 i detta protokoll anses som tilläggsartiklar till konventionen, och alla bestämmelser i konventionen skall tillämpas i enlighet därmed.

Artikel 7 - Undertecknande och ratifikation

Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet som har undertecknat konventionen. Det skall ratificeras, godtas eller godkännas. En medlemsstat får inte ratificera, godta eller godkänna detta protokoll om den inte samtidigt eller tidigare har ratificerat konventionen. Ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 8 - Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter den dag då fem av Europarådets medlemsstater har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet i enlighet med bestämmelserna i artikel 7.
2. I förhållande till en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av protokollet träder detta i kraft den första dagen i den månad som följer efter den dag då ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrumentet deponerades.

Artikel 9 - Depositariens uppgifter

Europarådets generalsekreterare skall underätta Europarådets medlemsstater om

- a) undertecknande;
- b) deponering av ratifikations-, godtagande- eller godkännandeinstrument;
- c) dag för detta protokolls ikraftträdande enligt artiklarna 5 och 8;
- d) andra åtgärder, notifikationer eller meddelanden, som rör detta protokoll.

Protokoll nr 7 till konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna Antaget i Strasbourg den 22 november 1984.

Europarådets medlemsstater, som undertecknat detta protokoll,

som beslutat att vidta ytterligare åtgärder för att gemensamt säkerställa vissa rättigheter och friheter genom konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna undertecknad Rom den 4 november 1950 (här nedan kallad »konventionen»),

har kommit överens om följande:

Artikel 1 - Rättssäkerhetsgarantier vid utvisning av utlänningar

1. En utlänning som lagligen är bosatt på en stats territorium får utvisas därifrån endast efter ett i laga ordning fattat beslut och skall tillåtas

- a) framlägga skäl som talar mot utvisningen,
- b) få sin sak omprövad, och
- c) för dessa ändamål företräddas genom ombud inför vederbörande myndighet eller inför en eller flera av denna myndighet utsedda personer.

2. En utlänning kan utvisas innan han utövar sina rättigheter enligt moment 1 a, b och c i denna artikel, när utvisningen är nödvändig i den allmänna ordningens intresse eller motiveras av hänsyn till den nationella säkerheten.

Artikel 2 - Rätt till överklagande i brottmål

1. Var och en som döms av domstol för brottslig gärning skall ha rätt att få skuldfrågan eller straffet omprövat av högre domstol. Utövandet av denna rätt, inbegripet grunderna för dess utövande, skall regleras i lag.
2. Undantag från denna rätt får göras vad avser mindre grova gärningar, enligt föreskrift i lag, eller i de fall då vederbörande har dömts i första instans av den högsta domstolen eller har dömts efter det att en frikännande dom har överklagats.

Artikel 3 - Gottgörelse vid felaktig dom

Har en lagakraftvunnen dom varigenom någon dömts för brottslig gärning senare upphävts eller nåd beviljats på grund av en ny eller nyuppdagad omständighet, som styrkt att domen var felaktig, skall den som undergått straff till följd av domen gottgöras i enlighet med den berörda statens lag eller praxis, om det inte visas att det helt eller delvis berott på honom själv att den tidigare ej kända omständigheten inte blivit uppdagad i tid.

Artikel 4 - Rätt att inte bli lagförd eller straffad två gånger

1. Ingen får rannsakas eller straffas på nytt genom brottmålsförfarande i samma stat för ett brott för vilket han redan blivit slutligt frikänd eller dömd i enlighet med lagen och rättegångsordningen i denna stat.
2. Bestämmelserna i föregående moment

skall inte utgöra hinder för att målet tas upp på nytt i enlighet med lagen och rättegångsordningen i den berörda staten, om det föreligger bevis om nya eller nyuppdagade omständigheter eller om ett grovt fel begåtts i det tidigare rättegångsförfarandet som kan ha påverkat utgången i målet.

3. Ingen inskränkning i denna artikel får göras med stöd av artikel 15 i konventionen.

Artikel 5 - Likställhet mellan makar

Makar skall vara likställda i fråga om rättigheter och ansvar av privaträttslig natur inbördes samt i förhållande till sina barn, vid äktenskapets ingående, under äktenskapet och i händelse av dess upplösning. Denna artikel skall inte utgöra hinder för staterna att vidta sådana åtgärder som är nödvändiga i barnens intresse.

Artikel 6 - Territoriell tillämpning

1. Varje stat kan vid tidpunkten för undertecknandet eller när den deponerar sitt ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrument uppge på vilket territorium eller vilka territorier detta protokoll skall vara tillämpligt samt ange i vilken utsträckning den åtar sig att tillämpa protokollets bestämmelser på detta territorium eller dessa territorier.
2. Varje stat kan när som helst vid en senare tidpunkt, genom en förklaring ställd till Europarådets generalsekreterare, utsträcka tillämpningen av detta protokoll till ett annat territorium som uppges i förklaringen. Med avseende på ett sådant territorium träder protokollet i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot förklaringen.
3. Varje förklaring som avgetts i enlighet med de båda föregående momenten kan, med avseende på ett territorium som har uppgetts i förklaringen, återkallas eller ändras genom en underrättelse ställd till generalsekreteraren. Återkallelsen eller ändringen gäller från den första dagen i den månad som följer efter utgången av

en period på två månader efter den dag då generalsekreteraren tog emot underrättelsen

4. En förklaring som avgetts i enlighet med denna artikel skall anses ha tillkommit i överensstämmelse med artikel 63 mom. 1 i konventionen.
5. Varje stats territorium, varpå detta protokoll är tillämpligt till följd av denna stats ratifikation, antagande eller godkännande, liksom varje territorium, varpå protokollet är tillämpligt på grund av en och samma stat avgiven förklaring med stöd av denna artikel, kan betraktas som särskilda territorier när det gäller hänvisningen i artikel 1 till en stats territorium.

Artikel 7 - förhållande till konventionen

1. I förhållandet mellan de stater som är parter skall bestämmelserna i artiklarna 1-6 i detta protokoll anses som tilläggsartiklar till konventionen, och alla konventionens bestämmelser skall tillämpas i enlighet därmed.
2. Dock skall den rätt för enskilda personer att göra framställningar som erkänts genom en förklaring avgiven enligt artikel 25 i konventionen, eller en förklaring om godtagande av domstolens tvingande jurisdiktion, avgiven enligt artikel 46 i konventionen, inte gälla vad avser detta protokoll, om inte den berörda staten förklarat sig erkänna denna rätt eller godta denna jurisdiktion beträffande artiklarna 1-5 i detta protokoll.

Artikel 8 - Undertecknande och ratifikation

Detta protokoll står öppet för undertecknande av de medlemsstater i Europarådet som har undertecknat konventionen. Det skall ratificeras, antas eller godkännas. En medlemsstat i Europarådet får inte ratificera, anta eller godkänna detta protokoll utan tidigare eller samtidig ratifikation av konventionen. Ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrumenten skall deponeras hos Europarådets generalsekreterare.

Artikel 9 - Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den första

dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter den dag då sju av Europarådets medlemsstater har uttryckt sitt samtycke till att vara bundna av protokollet i enlighet med bestämmelserna i artikel 8.

2. Med avseende på en medlemsstat som senare uttrycker sitt samtycke till att vara bunden av protokollet träder detta i kraft den första dagen i den månad som följer efter utgången av en period på två månader efter dagen för depositionen av ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrumentet.

Artikel 10- Depositariens uppgifter

Europarådets generalsekreterare skall underätta alla Europarådets stater

om

- a) varje undertecknande;
- b) depositionen av varje ratifikations-, antagande- eller godkännandeinstrument;
- c) varje datum för detta protokolls ikraftträdande enligt artiklarna 6 och 9;
- d) varje annan åtgärd, underrättelse eller förklaring som rör detta protokoll.
